
ESAs 2016 72

07/04/2017

Ghid comun

---

privind caracteristicile unei abordări bazate pe risc a acțiunii de supraveghere în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, precum și etapele care trebuie urmate atunci când se efectuează supravegherea în funcție de riscuri

Ghidul privind supravegherea în funcție de riscuri

1. Ghid comun privind caracteristicile unei abordări bazate pe risc a acțiunii de supraveghere în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, precum și etapele care trebuie urmate atunci când se efectuează supravegherea în funcție de riscuri

Ghidul privind supravegherea în funcție de riscuri

Statutul prezentului ghid

Prezentul document conține Ghidul comun publicat în conformitate cu articolul 16 și cu articolul 56 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 noiembrie 2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea bancară europeană), de modificare a Deciziei nr. 716/2009/CE și de abrogare a Deciziei 2009/78/CE a Comisiei, cu Regulamentul (UE) nr. 1094/2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană de asigurări și pensii ocupaționale) și cu Regulamentul (UE) nr. 1095/2010 de instituire a Autorității europene de supraveghere (Autoritatea europeană pentru valori mobiliare și piețe) - „Regulamentele AES”. În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentele AES, autoritățile competente și instituțiile financiare trebuie să depună toate eforturile necesare pentru a respecta ghidul.

Ghidul comun prezintă punctul de vedere al AES privind practicile adecvate de supraveghere în cadrul Sistemului European de Supraveghere Financiară sau privind modul în care dreptul Uniunii Europene trebuie aplicat într-un anumit domeniu. Autoritățile competente cărora li se aplică ghidul comun trebuie să se conformeze prin încorporarea acestuia în practicile lor de supraveghere, după caz (de exemplu, prin modificarea cadrului legislativ sau a proceselor de supraveghere), inclusiv în cazurile în care ghidul comun vizează în principal instituțiile.

Cerințe de raportare

În conformitate cu articolul 16 alineatul (3) din Regulamentele AES, autoritățile competente trebuie să notifice AES corespunzătoare dacă se conformează sau intenționează să se conformeze prezentului ghid sau, în caz contrar, să prezinte motivele neconformării, până la 07.06.2017 [două luni de la data publicării]. În lipsa unei notificări până la acest termen, AES respectivă va considera că autoritățile competente nu s-au conformat. Notificările trebuie transmise prin formularul prevăzut în secțiunea 5 la [compliance@eba.europa.eu, jc_compliance@eiopa.europa.eu și compliance.jointcommittee@esma.europa.eu] cu referința „ESAs 2016 72”. Notificările trebuie trimise de persoane care au competența necesară pentru a raporta conformitatea în numele autorităților competente din care fac parte.

Notificările vor fi publicate pe site-ul AES, în conformitate cu articolul 16 alineatul (3).

Titlul I - Obiect, domeniu de aplicare și definiții

Obiectul

1. Prezentul ghid stabilește caracteristicile unei abordări bazate pe risc a acțiunii de supraveghere în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului (CSB/CFT) și etapele pe care autoritățile competente ar trebui să le parcurgă atunci când efectuează supravegherea în funcție de riscuri, astfel cum se prevede la articolul 48 alineatul (10) din Directiva (UE) 2015/849¹

Domeniul de aplicare

2. Prezentul ghid se adresează autorităților competente, astfel cum sunt definite la articolul 4 alineatul (2) punctul (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, articolul 4 alineatul (2) punctul (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1094/2010 și articolul 4 alineatul (3) punctul (ii) din Regulamentul 1095/2010.
3. Autoritățile competente trebuie să aplice prezentul ghid atunci când proiectează, pun în aplicare, revizuiesc și îmbunătățesc propriul model de supraveghere în funcție de riscuri în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului.

Definiții

4. În sensul prezentului ghid, se aplică următoarele definiții:
  - **Categorie** Înseamnă un grup de subiecți supuși evaluării, care prezintă caracteristici similare.
  - **Autorități competente** Înseamnă autoritățile competente pentru asigurarea conformității firmelor cu cerințele Directivei (UE) 2015/849 transpuse în legislația națională.²
  - **Firmă** Înseamnă o instituție de credit sau o instituție financiară, astfel cum este definită la articolul 3 alineatele (1) și (2) din Directiva (UE) 2015/849.
  - **Risc inerent de spălare a banilor/finanțare a terorismului („SB/FT”)** Înseamnă nivelul riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului înainte de atenuarea acestuia.
  - **Abordarea bazată pe risc (ABR)** Înseamnă o abordare prin care autoritățile competente și entitățile obligate identifică, evaluează și înțeleg

¹ Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO L 141, 5.6.2015, p.73).

² A se vedea articolul 4 alineatul (2) punctul (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1093/2010, articolul 4 alineatul (2) punctul (ii) din Regulamentul (UE) nr. 1094/2010 și articolul 4 alineatul (3) punctul (ii) din Regulamentul 1095/2010

- riscurile SB/FT la care sunt expuși subiecții evaluării și iau măsuri în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, care sunt proporționale cu riscurile respective.
- **Supravegherea în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului în funcție de riscuri (SFR)**

Înseamnă abordarea bazată pe risc a acțiunii de supraveghere în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului (CSB/CFT), prevăzută la articolul 48 alineatul (6) din Directiva (UE) 2015/849, unde intensitatea și frecvența supravegherii firmelor în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului sunt stabilite pe baza evaluării riscurilor SB/FT care afectează aceste firme.
  - **Modelul SFR**

Se referă la întregul set de proceduri, procese, mecanisme și aspecte practice care permit autorităților competente să își exercite competențele de supraveghere în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului în mod proporțional cu riscurile SB/FT identificate.
  - **Riscul SB/FT**

Înseamnă probabilitatea și impactul riscului SB/FT care se produce. Riscul se referă la riscul inerent.
  - **Factorii de risc SB/FT**

Înseamnă variabile care, fie individual, fie în mod combinat, pot mări sau reduce riscul SB/FT.
  - **Profilul de risc**

Înseamnă caracteristicile generale (inclusiv tipul și nivelul) ale riscului care rămâne după acțiunea de atenuare a acestuia.
  - **Subiectul evaluării**

Înseamnă orice sector sau subsector din sistemul financiar, o firmă, un grup sau o categorie, care este clasificat(ă) după criteriile prevăzute de autoritățile competente.
  - **Amenințare**

Înseamnă un eventual prejudiciu cauzat de către o persoană sau un grup de persoane, un obiect sau o activitate. În contextul acțiunii SB/FT, aceasta include un eventual prejudiciu cauzat de infractori, grupuri teroriste și persoanele care facilitează actele acestora, fondurile acestora, precum și activități SB sau FT trecute, prezente și viitoare.

Titlul II – Cerințe privind supravegherea în ceea ce privește combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului în funcție de riscuri

Punerea în aplicare a modelului SFR

Considerații generale

5. Autoritățile competente trebuie să aplice următoarele patru etape în cadrul unui model SFR CSB/CFT eficace:
  - i. Etapa 1 – Identificarea factorilor de risc SB/FT;
  - ii. Etapa 2 – Evaluarea riscurilor;
  - iii. Etapa 3 – Supraveghere și
  - iv. Etapa 4 – Monitorizare, revizuire și urmărire.
6. Autoritățile competente trebuie să ia act de faptul că SFR nu este un exercițiu unic, ci un proces continuu și ciclic.
7. Autoritățile competente pot să grupeze în „categorii” firme care nu aparțin aceluiași grup financiar, dar care au în comun caracteristici similare, și să le considere ca fiind un singur „subiect al evaluării”. Printre exemplele de caracteristici pe care le-ar putea avea în comun firmele din cadrul unei categorii se află mărimea lor, natura activității lor, tipul clienților serviți, zonele sau activitatea lor geografică și canalele lor de furnizare a serviciilor. În acest caz, unele elemente din cadrul procesului SFR pot fi desfășurate la nivelul colectiv al categoriei propriu-zise, nu la nivelul fiecărei firme din cadrul categoriei.
8. Autoritățile competente care grupează firme în categorii ar trebui să se asigure de faptul că particularitățile practice și condițiile stabilite pentru formarea fiecărei categorii corespund riscurilor SB/FT asociate fiecărei firme din categoria respectivă. Autoritățile competente nu ar trebui, în mod normal, să adune grupuri într-o categorie, ci ar trebui, în schimb, să considere firmele care fac parte din același grup financiar ca fiind un singur „subiect al evaluării”.
9. În cazul în care o autoritate competentă are cunoștință despre, sau are motive întemeiate să bănuiască, faptul că riscul asociat unei firme individuale dintr-o categorie diferă semnificativ de riscul asociat altor firme din categorie, spre exemplu, pentru că beneficiarii reali ai firmei sunt persoane a căror integritate este pusă la îndoială sau deoarece cadrul de control intern al firmei este defectuos, autoritatea competentă ar trebui să elimine firma respectivă din categorie și să o evalueze fie individual, fie în cadrul unei categorii de firme cu un nivel de risc similar.

Proportionalitate

10. Autoritățile competente ar trebui să fie proporționale în supravegherea subiecților evaluării în scopul acțiunilor CSB/CFT. Cantitatea de informații solicitate, precum și frecvența și

intensitatea activității și a dialogului de supraveghere cu o firmă ar trebui să țină cont de natura și mărimea firmei și să fie proporționale cu riscul SB/FT identificat.

11. Autoritățile competente ar trebui să recunoască faptul că mărimea sau importanța sistemică a unei firme nu poate ilustra în sine măsura în care aceasta este expusă riscului SB/FT; chiar și firmele mici care nu sunt importante din punct de vedere sistemic pot prezenta un risc SB/FT ridicat.

Cooperarea cu alte autorități competente

12. În domeniul de aplicare al legislației lor naționale, autoritățile competente ar trebui să coopereze și să facă schimb de orice informații relevante fără întârziere pentru a asigura un proces eficient de supraveghere în ceea ce privește CSB/CFT față de subiecții evaluării. În cazul în care subiecții evaluării își desfășoară activitatea la nivel transfrontalier, o astfel de colaborare ar trebui să se extindă la autoritățile competente din alte state membre și, dacă este cazul, la autoritățile competente ale statelor terțe.
13. Autoritățile competente ar trebui să aplice toate măsurile și instrumentele de cooperare și coordonare pe care le au la dispoziție, inclusiv cele puse în aplicare de către statele lor membre în temeiul articolului 48 alineatele (4) și (5) și al articolului 49 din Directiva (UE) 2015/849.

Etapa 1: Identificarea factorilor de risc SB/FT

Considerații generale

14. Atunci când aplică un model SFR, autoritățile competente ar trebui să identifice mai întâi factorii de risc care vor afecta riscurile SB/FT la care este expus subiectul evaluării.
15. Cantitatea și tipul de informații solicitate ar trebui să fie proporționale cu natura și mărimea activității subiectului evaluării. Ar trebui să se ia în considerare și profilul de risc al acestuia, așa cum a fost stabilit pe baza evaluărilor anterioare ale riscurilor, dacă este cazul, precum și contextul în care acționează subiectul evaluării, cum ar fi natura sectorului căruia îi aparține subiectul evaluării. Autoritățile competente ar trebui să aibă în vedere și să specifice informațiile pe care le vor solicita întotdeauna, să solicite informații similare pentru subiecți ai evaluării comparabili și să analizeze ce tip de informații vor determina o solicitare de informații mai ample și mai aprofundate.
16. Atunci când identifică factorii de risc SB/FT, autoritățile competente ar trebui să apeleze la ghidul comun în temeiul articolului 17 și al articolului 18 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849 cu privire la măsurile simplificate și suplimentare de cunoaștere a clientelei, precum și la factorii pe care instituțiile de credit și cele financiare ar trebui să îi aibă în vedere atunci când evaluează riscul SB/FT asociat relațiilor de afaceri individuale și tranzacțiilor ocazionale.

Surse de informare

17. Dacă este posibil, autoritățile competente ar trebui să identifice factorii de risc pe baza informațiilor obținute dintr-o varietate de surse. Autoritățile competente ar trebui să stabilească tipul și numărul acestor surse în funcție de riscuri. Autoritățile competente ar trebui să se asigure că au acces la surse adecvate de informare și să ia măsuri, dacă este cazul, pentru a îmbunătăți aceste surse.
18. Autoritățile competente ar trebui să aibă în vedere întotdeauna:
  - evaluarea de către Comisia Europeană a riscurilor la nivel supranațional;
  - opinia AES privind riscul SB/FT care afectează piața financiară;
  - informații din partea guvernului național și a guvernelor străine, dacă este cazul, cum ar fi evaluarea riscurilor la nivel național (ERN);
  - informații din partea supraveghetorilor, cum ar fi orientări emise de aceștia, constatări relevante desprinse din acțiunile de supraveghere, precum note de constatare, informații colectate în cadrul procesului de autorizare, de licențiere sau de pașaportare, cu ocazia inspecțiilor la fața locului, pe baza raportărilor și a acțiunii de impunere a conformității.

În cazul în care alte autorități competente, la nivel național sau din străinătate, dețin informații relevante, autoritățile competente ar trebui să ia măsuri pentru a se asigura că există căi care fac posibil schimbul de astfel de informații și că respectivul schimb de informații se poate realiza cu promptitudine. Acest lucru este valabil și în cazul

informațiilor deținute de Banca Centrală Europeană prin mecanismul unic de supraveghere;

- acte delegate adoptate de Comisia Europeană în temeiul articolului 9 alineatul (2) din Directiva (UE) 2015/849 și
- informații din partea unităților de informații financiare (FIU) și a agențiilor de aplicare a legii, cum ar fi rapoartele privind amenințări, alertele și tipologiile.

19. Printre alte surse de informare pe care autoritățile competente le pot avea în vedere se află

- informații din partea asociațiilor profesionale din industrie, cum ar fi tipologii și informații despre riscurile ce pot apărea;
- informații din partea societății civile, cum ar fi indicii de percepție a corupției;
- informații din partea organismelor de stabilire a standardelor internaționale, cum ar fi evaluări reciproce ale acțiunilor derulate de state în ceea ce privește CSB/CFT, sistemul anticorupție și regimul de impozitare;
- sursele de informare publică, cum ar fi rapoartele publicate în presă;
- informații din partea organizațiilor comerciale, cum ar fi rapoartele privind riscurile și cele de informații și
- informații din partea instituțiilor academice.

Factori de risc la nivel intern

20. Autoritățile competente ar trebui să dețină cunoștințe adecvate, să cunoască și să înțeleagă riscurile SB/FT identificate la nivel național pentru a identifica factorii de risc SB/FT asociați activităților financiare desfășurate la nivel intern de către subiecții evaluării.

21. În acest context și pe baza surselor descrise la punctele 17-19, autoritățile competente ar trebui să înțeleagă, printre altele:

- tipul și amploarea fenomenului de spălare a banilor asociate cu infracțiunile principale comise la nivel național;
- amploarea fenomenului de spălare a bunurilor provenite din infracțiunile predicat comise în străinătate;
- amploarea și gradul de sprijin acordat pentru activități teroriste și grupurilor din țară;
- tipologiile SB/FT relevante identificate de FIU și alte autorități publice sau entități private.

Factori de risc la nivel extern

22. În cazul în care un subiect al evaluării păstrează la un nivel semnificativ legătura cu alte state membre sau state terțe astfel încât subiecții evaluării sunt expuși riscurilor SB/FT asociate acestor alte state, autoritățile competente ar trebui să identifice aceste riscuri. Păstrarea legăturii la un nivel semnificativ include cazurile în care:
- o firmă păstrează relații de afaceri la un nivel semnificativ cu contrapărțile stabilite în alte state membre sau state terțe;
  - o firmă face parte dintr-un grup financiar constituit într-un alt stat membru sau un alt stat terț;
  - beneficiarii reali ai firmei au sediul într-un alt stat membru sau un alt stat terț și
  - există orice alte legături relevante cu un alt stat membru sau un alt stat terț, ceea ce înseamnă că firma este expusă riscului SB/FT asociat statului respectiv.
23. Autoritățile competente ar trebui să ia măsuri rezonabile pentru a dobândi cunoștințe adecvate, a conștientiza și înțelege riscurile SB/FT asociate acelor state membre sau state terțe, care ar putea afecta activitățile desfășurate de către subiecții evaluării. În acest scop, autoritățile competente ar trebui să identifice factorii de risc în conformitate cu cei descriși la punctele 20 și 21 pentru fiecare dintre aceste state membre sau state terțe.
24. Atunci când identifică state terțe care prezintă deficiențe strategice la nivelul regimurilor lor naționale privind acțiunile CSB/CFT, care amenință în mod semnificativ sistemul financiar din Uniunea Europeană, autoritățile competente trebuie să țină cont de actele delegate adoptate de Comisia Europeană în conformitate cu articolul 9 alineatul (2) din Directiva (UE) 2015/849, precum și de declarațiile publice emise de organismele de stabilire a standardelor internaționale relevante, inclusiv Grupul de Acțiune Financiară Internațională (GAFI), MoneyVal sau alte organisme regionale similare cu GAFI.

Factorii de risc SB/FT la nivel de sector

25. Autoritățile competente ar trebui să înțeleagă bine factorii de risc care sunt relevanți pentru fiecare sector și subsector financiar, cum ar fi instituțiile de credit, societățile de brokeraj, firmele de investiții, instituțiile de plată, instituțiile emitente de monedă electronică, birourile de schimb valutar sau societățile de asigurări de viață. În acest context, autoritățile competente ar trebui să înțeleagă modul în care este organizat fiecare subsector, riscurile asociate caracteristicilor comune precum tipul produselor și serviciilor oferite, canalele de furnizare utilizate și tipul de clienți pe care acestea îi servesc.
26. Autoritățile competente ar trebui să își întemeieze înțelegerea factorilor de risc de la nivel sectorial și subsectorial pe o privire de ansamblu asupra tuturor informațiilor obținute de la firmele dintr-un anumit sector sau subsector financiar în legătură cu riscurile SB/FT cu care se confruntă acestea. Autoritățile competente pot identifica apoi punctele comune din cadrul fiecărui subsector și al sectorului financiar în ansamblu.

Informații privind factorii de risc SB/FT la nivelul subiectului evaluării

27. Autoritățile competente trebuie să colecteze informații suficiente, relevante și de încredere pentru a dobândi o înțelegere de ansamblu a următoarelor aspecte asociate subiectului evaluării:
- factorii de risc SB/FT inerent și
  - factorii care reduc riscul SB/FT inerent.
28. În cazul în care subiectul evaluării este o firmă, autoritățile competente trebuie să obțină în acest scop informații care să includă, însă fără a se limita la:
- structura acționariatului și structura de guvernanță a societății, având în vedere dacă subiectul evaluării este o instituție internațională, străină sau internă, o societate-mamă, o sucursală, o filială sau o altă formă de constituire, precum și gradul de complexitate și transparență a organizării și structurii acesteia;
  - reputația și integritatea conducătorilor executivi, a membrilor din organul de conducere și a acționarilor semnificativi;
  - natura și complexitatea produselor și serviciilor oferite, precum și activitățile și tranzacțiile desfășurate;
  - canalele de distribuție utilizate, inclusiv libera prestare de servicii și utilizarea de agenți sau intermediari;
  - tipurile de clienți serviți;
  - zona geografică a activităților economice, în special în cazul în care acestea sunt desfășurate în state terțe care prezintă un risc ridicat³, precum și, dacă este cazul, statele de origine sau de stabilire a unei părți semnificative a clienților subiectului evaluării.
  - calitatea aranjamentelor și structurilor de guvernanță internă, inclusiv caracterul adecvat și eficacitatea funcțiilor de audit intern și de conformitate, nivelul de conformare cu cerințele legale și de reglementare în ceea ce privește CSB/CFT, precum și eficacitatea politicilor și procedurilor privind CSB/CFT în măsura în care acestea sunt deja cunoscute;
  - „cultura corporativă” dominantă, în special „cultura conformității” și cultura transparenței și a încrederii în relațiile cu autoritățile competente;
  - alte aspecte prudențiale și generale, cum ar fi anii de funcționare, lichiditatea sau adecvarea capitalului.
29. Aceste informații pot fi obținute din acțiunea de supraveghere prudențială și/sau a conduitei la nivel general și iau în considerare, dacă este cazul, informațiile prudențiale obținute în

---

³ Pentru informații privind factorii care trebuie luați în considerare la evaluarea riscului SB/FT asociat jurisdicțiilor, vă rugăm să consultați Ghidul comun în temeiul articolului 17 și al articolului 18 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849 cu privire la măsurile simplificat și suplimentare de cunoaștere a clientelei, precum și la factorii pe care instituțiile de credit și cele financiare ar trebui să îi aibă în vedere atunci când evaluează riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului asociat relațiilor de afaceri individuale și tranzacțiilor ocazionale.

contextul mecanismului unic de supraveghere⁴. Însă ar putea fi potrivit să se colecteze astfel de informații în mod specific dacă ele nu există deja în evidențele autorităților competente.

30. În cazul în care subiecții evaluării sunt categorii de firme individuale, autoritățile competente ar trebui să identifice factorii relevanți pe baza factorilor enumerați la punctul 27 pentru a caracteriza categoria ca un întreg. Autoritățile competente ar trebui astfel să își poată justifica deciziile privind profilul de risc pe care îl atribuie categoriei. Autoritățile competente ar trebui să aibă în vedere, de asemenea, rezultatele acțiunilor anterioare de supraveghere desfășurate cu privire la firmele incluse în categoria respectivă.

---

⁴ A se vedea articolul 6 din Regulamentul (UE) nr. 1024/2013 al Consiliului din 15 octombrie 2013 de conferire a unor atribuții specifice Băncii Centrale Europene în ceea ce privește politicile legate de supravegherea prudențială a instituțiilor de credit (JO L 287, 29.10.2013, p. 63).

Etapa 2: Evaluarea riscurilor

31. Autoritățile competente ar trebui să adopte o perspectivă holistică asupra factorilor de risc SB/FT pe care i-au identificat în etapa 1, care să constituie împreună baza pentru evaluarea riscurilor asociate subiectului evaluării.
32. În acest context, autoritățile competente ar trebui să analizeze măsura în care factorii de risc inerent identificați în etapa 1 afectează subiectul evaluării și măsura în care sistemele și mijloacele de control CSB/CFT pe care le-a instituit subiectul evaluării sunt adecvate pentru atenuarea eficace a riscurilor SB/FT inerente la care este expusă aceasta. Sistemele și măsurile de control CSB/CFT le includ cel puțin pe cele prevăzute la articolul 8 alineatul (4) din Directiva (UE) 2015/849, anumite caracteristici de proiectare a produsului care limitează expunerea la SB/FT, precum și aranjamente de guvernare mai ample și procese de gestionare a riscurilor, inclusiv cultura generală a riscurilor.

Ponderarea factorilor de risc inerent și a factorilor de atenuare

33. Autoritățile competente pot decide să pondereze factorii de risc și factorii de atenuare în mod diferit, în funcție de importanța relativă a acestora.
34. Atunci când ponderează factorii de risc inerent și factorii de atenuare, autoritățile competente ar trebui să elaboreze un raționament informat în legătură cu relevanța unor factori diferiți față de un anumit subiect al evaluării. Ponderea acordată factorilor individuali poate varia de la un subiect al evaluării la altul, însă autoritățile competente ar trebui să utilizeze factori similari pentru subiecți similari ai evaluării.
35. Autoritățile competente ar trebui să se asigure că ponderarea nu este influențată în mod nejustificat doar de un singur factor și că se acordă o atenție corespunzătoare factorilor identificați prin Directiva (UE) 2015/849 sau legislația națională ca prezentând întotdeauna un risc ridicat de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.
36. În cadrul evaluării, ar trebui să se acorde o pondere mai mare deficiențelor semnificative care prezintă potențialul de afectare gravă a eficacității măsurilor de prevenire CSB/CFT, decât deficiențelor de grad mediu sau minor.

Profiluri de risc și clasificarea subiecților evaluării

37. Combinația dintre evaluarea gradului de risc inerent și efectul factorilor de atenuare a riscurilor la nivelul riscului inerent ar trebui să genereze un profil de risc general atribuit subiectului evaluării pentru a facilita comparația dintre subiecții evaluării și a fundamenta măsurile pe care aceștia le iau în etapa 3. Autoritățile competente ar trebui să recurgă la raționamentul lor profesional pentru a valida rezultatele evaluării generale a riscurilor și a o corecta, dacă este necesar.
38. Autoritățile competente ar trebui să decidă cu privire la cea mai potrivită modalitate de clasificare a profilurilor de risc ale subiecților evaluării; deși multe autorități competente

clasifică subiecții evaluării ca prezentând un risc ridicat, mediu sau scăzut, sunt posibile și alte clasificări, spre exemplu cu risc ridicat, mediu ridicat, mediu scăzut, scăzut.

39. Autoritățile competente ar trebui să aibă în vedere comunicarea către subiecții evaluării a clasificării lor, precum și a motivelor care stau la baza acestora.
40. Autoritățile competente ar trebui să ia act de faptul că clasificarea subiecților evaluării în scopul stabilirii riscurilor SB/FT poate fi diferită de încadrarea aceluiași subiecți ai evaluării în scopul stabilirii la un nivel mai amplu a riscurilor de conduită sau prudențiale.

Etapa 3: Supravegherea

41. Evaluarea riscurilor ar trebui să constituie baza în elaborarea unei strategii de supraveghere pentru fiecare subiect al evaluării și pentru sectorul supravegheat în ansamblu.

Planuri de supraveghere CSB/CFT individuale

42. Autoritățile competente ar trebui să aloce resurse de supraveghere fiecărui subiect al evaluării proporțional cu profilul de risc al subiectului evaluării.
43. Printre exemplele de modalități prin care autoritățile competente își pot adapta abordarea se află:
  - adaptarea naturii supravegherii, spre exemplu prin ajustarea raportului dintre supravegherea pe baza raportărilor și supravegherea la fața locului. Autoritățile competente ar trebui să ia act de faptul că doar supravegherea pe baza raportărilor este puțin probabil să fie suficientă în situații de risc mai ridicat;
  - adaptarea obiectivului supravegherii, spre exemplu prin concentrarea asupra gestionării riscurilor asociate anumitor produse sau servicii, ori asupra anumitor aspecte ale proceselor CSB/CFT precum identificarea clienților, evaluarea riscurilor, monitorizarea permanentă și activitățile de raportare;
  - adaptarea frecvenței supravegherii, spre exemplu prin monitorizarea indicatorilor cheie mai puțin frecvent în cazul în care riscurile sunt reduse și
  - adaptarea intensității și a complexității supravegherii, spre exemplu prin stabilirea, în funcție de riscuri, a gradului de analizare a dosarelor clienților, a testării prin eșantionare a tranzacțiilor și a rapoartelor de tranzacții suspecte, care sunt desfășurate la fața locului. Autoritățile competente ar trebui să ia act de faptul că o analiză bazată doar pe evaluarea politicilor și a procedurilor, nu pe punerea lor în aplicare, este puțin probabil să fie suficientă în situații de risc mai ridicat.
44. Autoritățile competente ar trebui să se asigure de faptul că subiecții evaluării asociați unor riscuri mai ridicate de SB/FT sunt supuși unor acțiuni de supraveghere mai frecvente și mai complexe. Acest lucru este valabil și în cazul în care firmele au fost incluse într-o categorie în scopul evaluării riscurilor.
45. Autoritățile competente ar trebui să recunoască faptul că este posibil ca firmele expuse la niveluri ridicate de risc SB/FT să nu fie importante din punct de vedere sistemic. Prin urmare, atunci când decid cu privire la cea mai adecvată acțiune de supraveghere în ceea ce privește CSB/CFT, autoritățile competente nu ar trebui să se bazeze doar pe evaluările lor privind riscul prudential sau de conduită, nici nu ar trebui să aibă în vedere doar firme importante din punct de vedere sistemic. Autoritățile competente ar trebui să ia act de faptul că este posibil să nu fie potrivit să tragă concluzii, în scopul supravegherii în ceea ce privește CSB/CFT, pe baza nivelului de risc prudential sau de conduită, indiferent dacă acesta este ridicat sau scăzut.
46. Dacă se identifică un risc nou în cursul supravegherii la fața locului sau pe baza raportărilor, autoritățile competente ar trebui să reacționeze în mod corespunzător și cu promptitudine.

Aici se poate include modificarea planului inițial de supraveghere în ceea ce privește CSB/CFT pentru a reflecta mai bine riscurile SB/FT la care sunt expuși subiecții evaluării. Autoritățile competente ar trebui să documenteze în mod corespunzător orice modificări aduse planului de supraveghere în ceea ce privește CSB/CFT.

Planul de supraveghere CSB/CFT general

47. Autoritățile competente ar trebui să își folosească evaluările riscurilor efectuate cu privire la subiecții evaluării, precum și înțelegerea mai amplă a riscului SB/FT la care este expus sectorul lor, pentru a analiza măsura în care există un risc la adresa obiectivelor lor, și să aloce în mod corespunzător resurse specifice pentru supravegherea în ceea ce privește CSB/CFT. Autoritățile competente ar trebui să decidă apoi cu privire la o strategie generală de supraveghere.
48. Autoritățile competente ar trebui să se asigure că au la dispoziție resurse suficiente pentru a pune în aplicare strategia de supraveghere pentru toate entitățile obligate.
49. Pentru a asigura echilibrul între toate planurile de supraveghere individuale în ceea ce privește CSB/CFT stabilite în conformitate cu punctele anterioare, autoritățile competente ar trebui să le coordoneze în cadrul planului general de supraveghere în ceea ce privește CSB/CFT, care trebuie să fie în concordanță cu riscurile generale SB/FT identificate.

Formare

50. Autoritățile competente ar trebui să se asigure că personalul cu responsabilități directe sau indirecte în ceea ce privește CSB/CFT deține cunoștințele și înțelegerea adecvată a cadrului legal și de reglementare în materie de CSB/CFT și că deține competența și formarea corespunzătoare pentru a emite un raționament solid.
51. În acest context, autoritățile competente ar trebui să își formeze supraveghetorii în aplicarea practică a modelului SFR CSB/CFT pentru ca aceștia să poată desfășura în mod eficace și consecvent acțiunea de supraveghere în ceea ce privește CSB/CFT în funcție de riscuri. Printre altele, autoritățile competente ar trebui să se asigure că supraveghetorii au capacitatea de:
  - a înțelege gradul de discreție al unui subiect al evaluării în evaluarea și atenuarea riscurilor SB/FT;
  - a evalua calitatea evaluării riscurilor făcute de un subiect al evaluării și
  - a evalua caracterul adecvat, proporționalitatea și eficacitatea politicilor și procedurilor în materie de CSB/CFT ale subiectului evaluării, precum și a măsurilor de guvernare și de control intern din perspectiva propriei evaluări a riscurilor efectuate de către subiectul evaluării.
52. Formarea ar trebui să fie adaptată la responsabilitățile personalului relevant în ceea ce privește CSB/CFT și poate include cursuri de formare, recrutare și „învățare prin punere în practică”. Autoritățile competente pot beneficia și de schimbul de experiență între autoritățile competente și alte autorități relevante în materie de CSB/CFT.
53. Autoritățile competente ar trebui să se asigure că expertiza în materie de CSB/CFT a personalului este actualizată și relevantă și că aceasta include cunoașterea riscurilor emergente, după caz.

Etapa 4: Acțiuni de monitorizare și de urmărire

Actualizarea evaluării riscurilor și a planului acțiunilor de supraveghere (etapele 1, 2 și 3)

54. Deoarece SFR nu este un exercițiu unic, ci un proces continuu și ciclic, informațiile pe care se bazează evaluarea riscurilor ar trebui să fie analizate periodic și ad-hoc și actualizate, dacă este necesar.

Analize periodice

55. Autoritățile competente ar trebui să desfășoare analize periodice asupra evaluărilor riscurilor pe care le efectuează pentru a asigura actualizarea și relevanța acestora.

56. Planificarea fiecărei analize ar trebui să se realizeze proporțional cu riscul SB/FT asociat subiectului evaluării. În cazul subiecților evaluării care prezintă un risc ridicat sau al celor care se confruntă cu schimbări mai frecvente în activitățile lor și care își desfășoară activitatea într-un mediu care se schimbă rapid, analizele ar trebui să fie efectuate mai frecvent.

Analize ad-hoc

57. Ar trebui să se efectueze analize ad-hoc ale factorilor de risc, ale evaluării riscurilor și, după caz, ale planurilor de supraveghere în urma unor modificări semnificative care afectează profilul de risc al subiectului evaluării. Printre exemplele de schimbări semnificative se află:

- evenimente externe majore care schimbă natura riscurilor;
- riscurile SB/FT emergente;
- constatările desprinse din acțiunea de supraveghere pe baza raportărilor sau la fața locului și orice urmări ale acțiunilor corective sau de remediere desfășurate de subiectul evaluării;
- modificările aduse sau orice informații noi care apar în legătură cu proprietarii participațiilor calificate, membrii consiliului de administrație sau cu operațiunile persoanelor care dețin funcții cheie ori organizarea subiectului evaluării și
- alte situații în care autoritatea competentă are motive să creadă că informațiile pe care și-a fundamentat evaluarea riscurilor nu mai sunt relevante sau prezintă deficiențe semnificative

58. Autoritățile competente ar trebui să analizeze, de asemenea, dacă schimbările care afectează un anumit subiect al evaluării ar putea afecta și alți subiecți ai evaluării, și acestea ar trebui totodată să își reînnoiască procesul de evaluare a riscurilor în privința altor subiecți ai evaluării care sunt afectați semnificativ.

Analiza modelului SFR CSB/CFT

59. Autoritățile competente ar trebui să urmărească și să se asigure de aplicarea consecventă și eficace a procedurilor lor interne, inclusiv a metodologiei lor de evaluare a riscurilor SB/FT.

60. În cazul în care, în cadrul unei analize, se identifică probleme în legătură cu modelul SFR CSB/CFT, autoritățile competente ar trebui să ia măsuri pentru a le înlătura. În mod ideal, modelul nu ar trebui să fie modificat în mod repetat la perioade scurte de timp, pentru a facilita comparațiile în timp. Fără a aduce atingere celor menționate anterior, autoritățile competente ar trebui să revizuiască de îndată metodologia, dacă este necesar.

Analize periodice

61. Autoritățile competente ar trebui să analizeze periodic dacă modelul lor SFR CSB/CFT asigură atingerea obiectivului vizat și, în special, dacă nivelul resurselor de supraveghere rămâne proporțional cu riscurile SB/FT identificate.
62. În analiza caracterului adecvat și a eficacității modelului lor SFR CSB/CFT, autoritățile competente pot utiliza o varietate de instrumente, inclusiv expertiza profesională, chestionarele de autoevaluare, testarea prin eșantionare a acțiunilor de supraveghere, comparațiile cu informații noi precum rapoartele și feedbackul obținut de la alte autorități competente sau relevante în materie de CSB/CFT, organe de aplicare a legii și alte agenții naționale sau documente din partea organizațiilor europene și internaționale relevante. Autoritățile competente ar trebui să caute totodată să se familiarizeze cu cele mai bune practici internaționale și să aibă în vedere participarea în cadrul forumurilor europene și internaționale relevante.
63. Măsurarea impactului acțiunii de supraveghere în ceea ce privește CSB/CFT asupra gradului de conformare și a eficacității mijloacelor de control în materie de CSB/CFT ale subiecților evaluărilor poate ajuta, de asemenea, autoritățile competente în evaluarea eficacității modelului lor SFR CSB/CFT.

Analize ad-hoc

64. Pe lângă analiza periodică la intervale stabilite, autoritățile competente ar trebui să analizeze, să actualizeze sau să modifice modelul SFR CSB/CFT dacă se pune la îndoială caracterul adecvat sau eficacitatea acestuia în urma unor evenimente precum:
- evaluări externe ale modelului efectuate, spre exemplu, de către GAFI sau Moneyval, ori audituri externe;
  - evaluări interne ale modelului, spre exemplu, analiza disparităților, rapoartele de audit intern, verificările pentru asigurarea calității și exercițiile de tipul „lecțiilor învățate”;
  - schimbări semnificative aduse sistemului de supraveghere, cum ar fi înființarea unei noi divizii sau creșteri semnificative de personal, schimbarea membrilor consiliului de administrație sau a organelor de conducere, ori schimbări semnificative produse în sectorul financiar;
  - schimbări semnificative produse în mediul legislativ sau de reglementare în materie de CSB/CFT și
  - apariția sau identificarea unor noi factori de risc.

Aspecte organizaționale și procedurale ale procesului de analiză

65. Un proces de analiză obiectiv ar trebui să aibă la bază proceduri interne clare și transparente. Astfel de proceduri ar trebui să prevadă nu doar termenul stabilit pentru efectuarea unei revizii, ci și conținutul și persoanele care se ocupă de procesul de revizuire. În cadrul acestui proces, analiza modelului SFR CSB/CFT poate fi efectuată în cadrul oricărei echipe a autorității competente care a constituit anterior modelul sau de către echipa de analiză internă a calității, de audit intern sau de gestionare a riscurilor din cadrul autorității competente.
66. În plus față de procesul de analiză internă, autoritățile competente pot avea în vedere acordarea de sarcini unui expert extern pentru a obține o evaluare obiectivă a modelului său sau pentru a asigura armonizarea acestuia la nivel național cu modelele utilizate de către alte autorități competente.

Păstrarea evidențelor

67. Autoritățile competente ar trebui să documenteze adecvat modelul SFR CSB/CFT, punerea în aplicare a acestuia și analizele ulterioare în mod corespunzător pentru evidențele instituționale (de supraveghere) ale acestora și, de asemenea, să țină evidența rezultatelor și deciziilor, precum și a raționamentului de la baza acestora, pentru a se asigura de coerența și consecvența acțiunilor luate de acestea în ceea ce privește diferiți subiecți ai evaluării.

Feedback și acțiuni de urmărire

Răspundere

68. Organele cu funcție de conducere ale autorităților competente ar trebui să dețină un nivel corespunzător de înțelegere a riscurilor SB/FT care există în sectorul și subsectoarele supravegheate și să fie informate în mod periodic cu privire la acțiunile de supraveghere în ceea ce privește CSB/CFT și la rezultatul acestora. Astfel, acestea pot estima eficacitatea generală a măsurilor puse în aplicare de către subiecții evaluării pentru atenuarea acestor riscuri, precum și necesitatea de a revizui, după caz, intensitatea și frecvența procesului de supraveghere, precum și alocarea de resurse de supraveghere.

Forma de prezentare a feedbackului

69. Constatările desprinse din evaluarea riscurilor SB/FT ar trebui să fie transmise personalului relevant în materie de CSB/CFT din cadrul autorității competente.
70. De asemenea, acestea pot fundamenta procesul de supraveghere prudențială și a conduitei sau pot fi relevante pentru o evaluare a riscurilor la nivel sectorial sau național ori pentru schimbări de politică, precum și procesul de cooperare cu alte autorități competente sau relevante în materie de CSB/CFT.
71. Autoritățile competente ar trebui să stabilească modalitățile potrivite prin care să furnizeze feedback părților interesate în legătură cu rezultatele evaluărilor riscurilor și acțiunilor de

supraveghere, fie direct subiecților evaluării în cauză, fie la nivelul general al sectorului reglementat, inclusiv asociațiilor comerciale și profesionale. Nivelul de detaliu al informațiilor care vor fi transmise, momentul transmiterii și modalitatea de comunicare a acestui feedback pot fi diferite și vor ține cont de interesele autorităților competente și de dispozițiile aplicabile în materie de confidențialitate.

72. Ca exemple de diverse modalități de furnizare a feedbackului subiecților evaluării se menționează:

- orientări în materie de supraveghere;
- adrese transmise subiecților individuali ai evaluării sau grupurilor de subiecți ai evaluării;
- reuniuni bilaterale sau multilaterale;
- ordine și alte acte de comunicare a măsurilor luate și
- discursuri.

Titlul III - Punere în aplicare

Punerea în aplicare

73. Autoritățile competente ar trebui să pună în aplicare prezentul ghid prin integrarea acestuia în procesele și procedurile lor de supraveghere până la [un an de la publicarea prezentului ghid].